

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของทนายความในขั้นตอนการจับกุมและสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ” เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาจาก บทความ เอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (Intensive Interview) กลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา ได้แก่ ทนายความ สำนักงานสิทธิมนุษยชน สถานทนายความ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 3 ท่าน ในประเด็นคำถามที่ได้เตรียมไว้ โดยให้อิสระต่อผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยการถามให้ได้คำตอบที่มีรายละเอียดครบถ้วน โดยให้ผู้สัมภาษณ์อธิบาย และให้เหตุผลประกอบเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นจากการ ตรวจสอบ เอกสาร ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ นามสกุล

1.2 ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน

1.3 อายุงานและประสบการณ์ในการเป็นทนายความทำงานด้านการ

พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของทนายความ สำนักงานสิทธิมนุษยชน สภาทนายความว่ามีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมในชั้นจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจและชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวนอย่างไร ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามดังต่อไปนี้

2.1 บทบาทของทนายความที่ทำหน้าที่ด้านการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมไทยโดยเฉพาะกรณีการจับกุมและสอบสวนของพนักงานสอบสวน

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการทำหน้าที่เป็นทนายความด้านการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมไทยโดยเฉพาะกรณีการจับกุมและสอบสวนของพนักงานสอบสวน

2.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาบทบาทของทนายความด้านการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนในชั้นการจับกุมและสอบสวนในกระบวนการยุติธรรมไทย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มเป้าหมายคือ ทนายความผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนและมีประสบการณ์การทำงานด้านทนายความที่ยาวนาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย โดยได้คัดเลือกคุณสมบัติของกลุ่มประชากร ที่เป็นทนายความประจำสำนักงานสิทธิมนุษยชน สภาทนายความ มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ประกอบด้วย

1. นายสมชาย หอมลออ อดีตประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน สภาทนายความ
2. นายสุทิน บรมเจต กรรมการสิทธิมนุษยชน สภาทนายความและประธานอนุกรรมการคดีสิทธิมนุษยชน สำนักงานสิทธิมนุษยชน สภาทนายความ
3. นายรัชฎา มนุรัชฎา กรรมการสิทธิมนุษยชนและอนุกรรมการคดีสิทธิมนุษยชน สภาทนายความ เพื่อขอทำการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม จากการสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย
3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Contents Validity) และปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสม
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบและนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาประมวลผล วิเคราะห์และสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ ตามประเด็นคำถาม และแยกแยะหมวดหมู่สรุป และเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาจะนำข้อมูลทั้งหมดเสนอในรูปแบบของการใช้ตารางประกอบคำบรรยาย และการพรรณนาในเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบ

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบการบรรยายข้อมูลประกอบตาราง โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำเกี่ยวกับที่มาและความสำคัญของปัญหา มุมเหตุจูงใจ และวัตถุประสงค์ในการศึกษา
- บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 ระเบียบวิธีและกระบวนการดำเนินการวิจัย
- บทที่ 4 การวิเคราะห์และอภิปรายข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ